

Sygn. akt I UK 197/09

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania A. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

z udziałem zainteresowanego Syndyka Masy Upadłości Z. P. O. "O." Spółki z o. o.
w G.

o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 października 2009 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 15 stycznia 2009 r.,

I odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II zasądza od A. O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w O. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów
wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej.**

UZASADNIENIE

A. O. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 stycznia 2009 r., w sprawie [...], oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 1 kwietnia 2008 r. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie A. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 2 czerwca 2006 r., stwierdzającej, że od 1 maja 2002 r. nie podlega on

ubezpieceniom społecznym z tytułu pozostawania w stosunku pracy z Z. P. O. „O.” Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

W podstawach kasacyjnych skarżący powołał się na naruszenie przepisów postępowania: art. 232 k.p.c., poprzez przyjęcie, że to odwołujący się i Spółka – a nie organ rentowy - powinni przedstawić dowody na to, że Spółka wzywała pracownika do wykonywania pracy. W skardze postawiono także zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez błędne przyjęcie, że umowa o pracę między odwołującym się i Spółką „O.” zawarta została dla pozorów, zaś jej celem było obejście przepisów regulujących ubezpieczenie społeczne.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą jej zasadność w zakresie zarzutu naruszenia art. 232 k.p.c. i stwierdził, że Sąd Apelacyjny przerzucił na niego ciężar dowodu (i obowiązek przedstawiania dowodów) na okoliczność, że świadczył pracę na rzecz Spółki „O.”, podczas kiedy obowiązek udowodnienia, że „ubezpieczony nie dopełnił jakichkolwiek obowiązków na nim spoczywających w myśl ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a które to determinują uprawnienie do korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego” należał do organu rentowego. Ponadto wskazał, że w doktrynie podnosi się, iż ciężar dowodu spoczywa na osobie, która powołuje się na pozorność czynności prawnej. Skarżący wywiódł także, że istnieje potrzeba wykładni 83 § 1 k.c. w kontekście niniejszej sprawy, bowiem Sąd Apelacyjny, uznając pozorność umowy o pracę, nie wziął pod uwagę dowodów z zeznań świadków, którzy potwierdzili, że odwołujący się reprezentował Spółkę w rozmowach z kontrahentami, na rozprawach przed Sądem Rejonowym w O., prowadził rozmowy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast brak odpowiedniej dokumentacji pracowniczej nie może stanowić dowodu na niekorzyść pracownika, gdyż to pracodawca, a nie pracownik, ma obowiązek prowadzić stosowną dokumentację, co więcej w przedmiotowej sprawie część dokumentacji zaginęła. Jego zdaniem, nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu, że został potwierdzony fakt, że zawarta umowa o pracę była umową pozorną.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o jej odrzucenie i zasądzenie od strony przeciwnej postępowania kasacyjnego, ewentualnie o

wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania bądź jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W skardze kasacyjnej znajduje się wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej z uwagi na oczywistą jej zasadność. Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), w uzasadnieniu wniosku powinien zostać zawarty wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość”, powołujący argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrujący się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Skarżący wskazuje na kwalifikowane naruszenie art. 232 k.p.c., jednakże przywołana argumentacja jest bardzo lakoniczna. Skarżący skupił się w zasadzie na wykazaniu, że w niniejszej sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, w której pozwany powołuje się na pozorność umowy o pracę, ciężar dowodu w znaczeniu materialnym (art. 6 k.c.) i w znaczeniu procesowym (art. 232 k.p.c.) spoczywał na organie rentowym, co oczywiście nie budzi wątpliwości. Natomiast nie wskazano, w jaki sposób reguła ta została naruszona w niniejszym postępowaniu przez Sąd drugiej instancji, a więc nie wyjaśniono, z jakich powodów

zarzuca się temu Sądowi, że zmienił rozkład ciężaru dowodu. W tym zakresie skarga ograniczyła się do stwierdzenia, że Sąd Apelacyjny przyjął, iż „to ubezpieczony i spółka powinni przedstawić dowody, które miałyby świadczyć, że Spółka wzywała ubezpieczonego do wykonywania pracy”. To jedno zdanie niczego nie wyjaśnia, zważywszy na to, że nie jest to jedyny argument Sądu Apelacyjnego (przejęty od Sądu Okręgowego) przywołany w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, które odwołują się do twierdzeń i dowodów przedstawianych przez obie strony procesu .

Skarżący powołuje się także na potrzebę wykładni przepisu art. 83 § 1 k.c.. Potrzeba wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zachodzi wtedy, kiedy jego niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK104/08, LEX nr 42436, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/0, LEX nr 57231). Skarżący nie przedstawił żadnych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących wskazywanego przepisu prawa, a jedynie zaprezentował własną, odmienną ocenę dowodów. W istocie zatem nie chodzi o problemy interpretacyjne związane z tą normą prawną, lecz o negowanie podstawy faktycznej wyroku.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust. 2 w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).